

Heemkundekring "De Kleine Meijerij"
Berkel-Enschot, Biezenmortel, Esch, Haaren, Helvoirt,
Heukelom, Moergestel, Oisterwijk, Udenhout.

ACHTERKANTJES 2017-2 juni

In dit informatieblad kunt u lezen over:

- Impressie bomenwandeling 3 juni in het Lindepark te Oisterwijk.
- Terugblik "Loeren bij de boeren" bij Fam. Van der Sande in Helvoirt op zondag 10 juni
- Grote excursie naar Antwerpen op donderdag 24 augustus
- Lezing 28 september over Heraldiek door Willem van Zon
- Wie is A. Verhoeven?
- Oproep, wie is familie van de afgebeelde persoon op dit schilderij?
- Aanwinsten heemcentrum
- 70 jaar Heemkundekring De Kleine Meijerij
- Twee nieuwe historische paden: Marikenpad en Hugo de Grootpad.
- Herinrichting Essche Stroom en aanleg van het oude haventje in Esch vorderen.

IMPRESSIE BOMENWANDELING 3 JUNI: IN HET LINDEPARK IN OISTERWIJK

Foto: Bob Keasberry

door Mart van de Oever op zaterdag 3 juni j.l.

Op deze prachtige zaterdagmorgen luisterde een groepje van zo'n 25 belangstellenden naar de uitleg van Mart van den Oever die ons allerlei wetenswaardigheden vertelde over de bomen en de geschiedenis van dit park. Oorspronkelijk maakte het park deel uit van de tuin van villa "De Huifkar" eigendom van de sigarenfabrikant Alphons Hamers. Mede door de verlegging van de Voorste Stroom is dit park een groene oase in Oisterwijk.

TERUGBLIK LOEREN BIJ DE BOEREN op zondag 10 juni

Bij Zorgstal Helvoirt van de familie Frank en Miriam van der Sande aan Nieuwkuijkseweg 26 te Helvoirt werd op 10 juni j.l. de manifestatie *Loeren bij de boeren* gehouden en enkele leden van onze kring hadden voor deze gelegenheid de historische stalruimte ingericht met oude landbouw-werktuigen en ook werden oude films over Helvoirt vertoond. Het werd een geslaagde expositie waarvan de lokale omroep Haaren nog een filmimpressie maakte.

GROTE EXCURSIE NAAR ANTWERPEN EN OMGEVING OP DONDERDAG 24 AUGUSTUS

De heemkunde-excursie van dit jaar is op een donderdag geplaatst. De reden daarvan is dat het gemakkelijker is voor groepen iets af te spreken in horeca-gelegenheden, de bus wat goedkoper is en bovendien is het kasteel van Marnix van Sint Aldegonde niet geopend op zondag.

We gaan naar Antwerpen en bezoeken daar het MAS (Museum aan de Stroom).

Maar eerst drinken we koffie met iets erbij in Schoten. De heerlijkheid Schoten is het stamland van de heren van Breda. In het MAS huizen zeven tentoonstellingen. We bezoeken o.a. die over 'macht en symbolen' (pure heemkunde) en die over 'leven en dood'. U heeft hier overigens de keus.

Tegen 13 uur, etenstijd, gaan we naar een restaurant in de omgeving en daar krijgt u een pizza met een drankje. De keuze uit vier soorten pizza's (ook vegetarisch) wordt tevoren in de bus aan u voorgelegd.

Een uur later vertrekt de bus om ons naar Bornem te brengen, op 25 km van Antwerpen. Een van de twee kastelen daar is van de familie Marnix van Sint Aldegonde. Hun beroemde voorvader is Philips Marnix van Sint Aldegonde, vriend van Willem de Zwijger, de vermoedelijke schrijver van het *Wilhelmus* en de buitenburgemeester van Antwerpen in de 80-jarige oorlog.

In het kasteel zullen gidsen ons rondleiden. Als John, de veertiende heer van Sint Aldegonde aanwezig is, krijgt u een handtekening van hem in een boekje over het kasteel.

Natuurlijk wordt de koffie, de lunch en het avonddiner voor u geregeld. Wanneer u speciale wensen heeft (vegetarisch; glutenallergie) moet u dit bij uw aanmelding doorgeven.

We vertrekken op tijd. Dat betekent dat we niet instappen om 08.30 uur, maar dan al wegrijden. Vertrek en aankomst als gebruikelijk bij De Leije, Baerdijk 43 Oisterwijk (alwaar een parkeerplaats). Echter op donderdag is het daar betaald parkeren. U kunt het beste een plaatsje zoeken in de straten tussen de Petruskerk en De Leije.

We zijn daar vóór 21 uur weer terug.

De kosten zijn € 66 per persoon, daarbij is de ochtendkoffie (of thee) ingegrepen, de lunch en het diner 's avonds en natuurlijk de entree, de gidsen, de stencils en de buskosten. Extra drankje betaalt u zelf.

Deelname in volgorde van aanmelding en betaling op bankrekening NL48 RABO 0138 9802 09 t.n.v. De Kleine Meijerij onder vermelding van "Antwerpen". Graag voor 5 augustus.

Aanmelden bij Jan Franken 013 – 533 33 66 of nog liever per e-mail: jifranken@vodafonehuis.nl. Als u het via e-mail doet, krijgt u 10 dagen tevoren een bevestiging of het doorgaat (als er voldoende deelnemers zijn). Vermeld voor de zekerheid ook uw telefoonnummer.

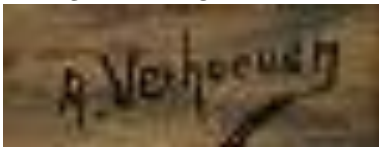
Bij afmelding na 10 augustus kan niet meer terugbetaald worden.

LEZING OP DONDERDAG 28 SEPTEMBER OVER HERALDIEK door Willem van Zon

In het *Helvoirthuis, Kloosterstraat 30, 5268 AC Helvoirt*

Op deze avond zal heraldicus Willem van Zon ons inleiden in de materie van de wapenkunde, de herkenbaarheid, de kleuren en de betekenis van de verschillende symbolen. Ook vertelt hij over het ontstaan en gebruik van familiewapens in het verleden en over alliantiewapens en gemeentewapens. Wie mag er een wapen voeren, enz. De aanvang is zoals gebruikelijk om 20.00 uur.

WIE IS A. VERHOEVEN?

Voor een artikel over de familie Danklof In Udenhout is Jan P. van de Voort op zoek naar gegevens over een kunstenaar die signeert met "A. Verhoeven" (zie bijgaand image). Hij kent vier schilderijen van deze schilder.

Verhoeven schilderde de dubbele arbeiderswoning tegenover De Stenenpoort aan de Schoorstraat in Udenhout, zelfs tweemaal; een huis aan de Oerlesestraat te Tilburg en ook op Internet kun je nog een schilderijtje van hem tegen komen. Hij was waarschijnlijk werkzaam was in de periode ca. 1870-1910. Er zijn uiteraard vele Verhoevens die aan de naam voldoen, maar er moet een aanwijzing zijn dat

deze Verhoeven een kunstenaar was of en opleiding heeft gevolgd op teken- of schildergebied. Misschien weet U het. Reacties naar j.p.vandevoort@upcmail.nl of naar w.de.bakker1@home.nl.

OPROEP, WIE IS (FAMILIE VAN)DE AFGEBEELDE PERSOON OP DIT SCHILDERIJ

Een paar jaar geleden kwam een onbekende een schilderij afgeven met achterop geschreven "Boer Witlox Cromvoirt".

Hij wilde dat dit bij een Witlox terecht kwam.

Nu wil ik eigenlijk dat het bij een familielid van deze Boer Witlox terecht komt. Uiteraard wel iemand die het kan waarderen. Het is rond 1960 geschilderd door de redelijk bekende schilder Jo den Otter.

Deze oproep ontvingen we van Bjorn Wilox uit Amersfoort. Mensen die weten wie het is kunnen zich op bwitlox1976@gmail.com melden of bij het secretariaat helverth@hetnet.nl

AANWINSTEN HEEMCENTRUM

Afgelopen kwartaal werd onze kring weer verblijd met een aantal schenkingen.

Naast diverse boeken, bidprentjes en foto's ontvingen wij verder nog de houten plunjekist van Indiëganger soldaat Willem van der Aa.

70 JAAR HEEMKUNDEKRING DE KLEINE MEIJERIJ

In het kader van ons 70-jarig bestaan zijn voor het najaar enkele bijeenkomsten rond genealogie in voorbereiding. Het betreft een cursus genealogie met enkele verdiepingsbijeenkomsten in samenwerking met de KBO-Berkel-Enschot en de Nederlandse Genealogische Vereniging afd. 's-Hertogenbosch en Tilburg (NGV). Daarnaast ook een verdiepingsbijeenkomst in Haaren en in Oisterwijk of Moergestel. In de Achterkantjes leest u er meer over.

TWEE NIEUWE HISTORISCHE PADEN: HET MARIKENPAD EN HET HUGO DE GROOT PAD

Het Marikenpad is de reconstructie van de middeleeuwse route van Nijmegen naar Antwerpen. De website maakt het mogelijk de oude weg af te leggen als wandel- en fietsroute.

Tevens biedt de site veel historische informatie over de route en over de beroemde en beruchte reizigers die erover gingen.

Marikenpad laat historische weg Nijmegen-Antwerpen herleven. Brabant heeft er een nieuwe buitenattractie bij: het Marikenpad. Deze wandel- en fietsroute is de reconstructie van de in vergetelheid geraakte middeleeuwse weg van Nijmegen naar Antwerpen. Van Nijmegen tot 's-Hertogenbosch liep de route ongeveer waar nu de N324 en de A59 liggen. Vanaf 's-Hertogenbosch gaat het echter binnendoor via Helvoirt, Haaren, Oisterwijk, Tilburg, Alphen, Baarle, Hoogstraten en Sint-Lenaarts. In de late middeleeuwen was dat de hoofdverbinding vanuit de toenmalige handelsmetropolen Brugge en Antwerpen met de Hanzesteden in Noord-Duitsland. Ook was het een belangrijke pelgrimsweg vanuit het noorden naar Antwerpen, vanwaar men verder trok naar Santiago.

Op de website (<http://www.marikenpad.nl>) vinden wandelaars en fietsers routekaarten die ze kunnen afdrukken of in GPS-coördinaten kunnen downloaden.

De site staat vol met verhalen over historische gebeurtenissen op en langs het Marikenpad. Die zijn gekoppeld aan tien 'roemruchte reizigers', waaronder Maria van Bourgondië, Hugo de Groot, Albrecht Dürer en Lodewijk Napoleon.

De bedenker is de Tilburgse journalist Frans Godfroy. Hij heeft jarenlang gewerkt aan de reconstructie. Op aanraden van wandelvrienden heeft hij de onderzoeksresultaten omgezet in een toeristisch pad, dat is opgedeeld in acht etappes.

Het is bijzonder dat veel stukken van de oude weg er nog in de vorm van onverharde paden bijliggen. Tussen 's-Hertogenbosch en Antwerpen raakte de verbinding door de loop van de geschiedenis in onbruik. De neergang van Antwerpen in de 17e eeuw en de scheiding van de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden hebben verhinderd dat het tracé tot een moderne snelweg kon uitgroeien.

Ten oosten van 's-Hertogenbosch is de historische weg wel in een moderne verkeersader veranderd. Voor sportfietsers is het Marikenpad daar uitgezet over de snelle fietspaden langs de autoweg. Wandelaars en toerfietsers kunnen een rustig, toeristisch pad volgen via de dorpen Overasselt, Reek, Schaijk, Geffen, Nuland en Rosmalen. Het pad is genoemd naar de hoofdpersoon uit het laatmiddeleeuwse mirakelspel Mariken van Nieumeghen. In het verhaal reist Mariken samen met Moenen, de duivel, van Nijmegen naar Antwerpen, waar ze zeven jaar in zonden doorbrengt.

In het kielzog van het Marikenpad, gelanceerd in maart j.l., is er nu ook het Hugo de Groot Pad. Dat is de reconstructie van de vluchtroute van Hugo de Groot van Loevestein naar Antwerpen in 1621. Maar nu als wandel- en fietsroute.

De historische vluchtweg van Hugo de Groot van Loevestein naar Antwerpen (1621) kan worden nagelopen en nagefietsd. Het pad is na het Marikenpad de tweede reconstructie die als wandel- en fietsroute wordt gepresenteerd op historischeroutes.nl.

Op 22 maart 1621 wist Hugo de Groot verstoep in een boekenkist te ontsnappen uit Slot Loevestein waar hij door Prins Maurits gevangen werd gehouden. Het is een van de meest populaire verhalen uit de vaderlandse geschiedenis. Maar wat er gebeurde nadat Hugo bij de bevriende familie Daatselaar in Gorinchem uit de kist was gestapt, wordt er dikwijls niet bij verteld. Terwijl er toch een spannende vlucht naar Antwerpen volgde.

Op het Marikenpad kwam Hugo de Groot ook al langs. Het laatste gedeelte van zijn vlucht ging namelijk over die route. Het eerste deel vanaf Loevestein tot aan de grens Tilburg-Riel ontbrak nog. De reconstructie daarvan is nu ook beschikbaar, zodat het complete Hugo de Groot Pad kan worden gewandeld en gefietsd.

Historische Routes is een doorlopend onderzoeksproject waarin de geschiedenis wordt geëxploreerd aan de hand van oude wegen en historische reizen. De resultaten worden gepresenteerd in de vorm van wandel- en fietsroutes.

Meer informatie: www.historischeroutes.nl, info@historischeroutes.nl. 06-41654826

HERINRICHTING ESSCHE STROOM EN AANLEG VAN HET OUDE HAVENTJE DOOR WATERSCHAP DE DOMMEL VORDEREN. EEN PRACHTIG INITIATIEF.

De herinrichting van de Essche Stroom houdt meer in dan beekherstel en veilige dijken om Esch droog te houden. Het gaat er ook om natuur, landschap en de beleving van de omgeving verder te ontwikkelen. De cultuurhistorie en beleving van het water vormen een belangrijke basis in de plannen: *Met oog voor het verleden, kijken naar de toekomst*. Concreet heeft het waterschap plannen voor de ontwikkeling van een waterontdekplek achter de basisschool, 't Haventje van Esch en een herinnering aan een Romeinse grafheuvel (tumulus).

Enkele bewoners hebben zich inmiddels al enige jaren opgeworpen als voorvechters van cultuurhistorische initiatieven. Een van hen is Nettie van de Langenberg die als gemandateerd lid van Heemkundekring De Kleine Meijerij samen met nog twee andere bewoners overleg voert met het waterschap. 'Wij vinden vooral de tumulus en de cultuurplek ('t Haventje) tussen het Mannengasthuis en de Essche Stroom erg belangrijk. Dat zijn cultuurhistorisch heel waardevolle toevoegingen in ons dorp,' zegt Nettie.

Samen met betrokken inwoners gaat het waterschap nu concreet werken aan de terugkeer van een haventje in Esch. Het haventje komt op de plek waar het in het verleden ook heeft gelegen, tussen het Oud Mannengasthuis en de Haarensbrug. Het wordt een haventje dat past in het landschap, met aanlegsteiger, picknickbanken tussen fruitbomen en een gedenkplek.